

Muhammed Ali oban

**HAVA TAŞIYICISININ
YOLCU TAŞIMASINDAKİ
GECİKMEDEN DOĞAN
SORUMLULUĞU**

onikilevha
TIRAK TTTIRAKRNTI RRITRIRIRIRIRIRIRITRITR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM HAVA YOLU YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİNE UYGULANMASI GEREKEN KURALLAR

1. Genel Olarak.....	5
2. Hava Yolu Yolcu Taşıma Sözleşmesine Uygulanacak Mevzuat.....	7
2.1. İç Hat/Yurt içi Hava Yolu Yolcu Taşıma Sözleşmeleri Bakımından	7
2.1.1. Türk Sivil Havacılık Kanunu	7
2.1.2. Uluslararası Konvansiyonlar	8
2.1.3. Türk Ticaret Kanunu	9
2.1.4. Türk Borçlar Kanunu.....	10
2.1.5. Genel İşlem Şartları.....	11
2.1.6. Özel Sözleşme Şartları.....	12
2.2. Dış Hat/Uluslararası Hava Yolu Yolcu Taşıma Sözleşmeleri Bakımından	13
2.2.1. Genel Olarak	13
2.2.2. Varşova/La Haye Sistemi.....	13
2.2.3. 1999 Tarihli Montreal Konvansiyonu	21
2.2.4. Ulusal Hukuk.....	27
2.2.4.1. Mahkemelerin Kendi Hukuku (<i>Lex Fori</i>)	28
2.2.4.2. Sözleşme İle Tayin Edilen Hukuk.....	30

2.2.4.3. Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları Kapsamında Uygulanacak Hukuk	31
2.2.5. IATA Kuralları.....	32
2.2.6. Özel Sözleşme Şartları.....	33
3. VK, MK ve TSHK'nın Uygulanma Şartları	33
3.1. Genel Olarak.....	33
3.2. Hava Yolu Yolcu Taşımaya İlişkin Bir Sözleşme	34
3.2.1. Genel Olarak	34
3.2.2. Hava Yolu Yolcu Taşıma Sözleşmesi.....	34
3.2.2.1. Tanımı ve Unsurları	34
3.2.2.2. Hukuki Niteliği	36
3.2.2.3. Sözleşmenin Tarafları	41
3.2.2.3.1. Yolcu	41
3.2.2.3.2. Hava Taşıyıcısı.....	42
3.2.2.3.3. Hava Taşıyıcısının Adamları.....	44
3.2.2.3.4. Hava Taşıyıcısı Kavramının Çeşitli Görünümleri.....	46
3.2.2.3.4.1. Genel Olarak.....	46
3.2.2.3.4.2. Akdi (Sözleşmesel) Hava Taşıyıcısı..	47
3.2.2.3.4.3. Fiili (Gerçek) Hava Taşıyıcısı	48
3.2.2.3.4.4. Ardışık (Müteakip) Hava Taşıyıcısı..	49
3.2.2.3.5. Akdi Hava Taşıyıcısı Dışındaki Diğer Hava Taşıyıcılarının Hukuki Statüsü.....	51
3.2.2.4. Sözleşme Taraflarının Hak ve Borçları.....	54
3.2.2.4.1. Yolcunun Hak ve Borçları.....	54
3.2.2.4.2. Hava Taşıyıcısının Hak ve Borçları.....	57
3.3. Hava Yolu Taşıma Taahhüdünün Bulunması	57
3.4. Sözleşmenin Uluslararası Nitelikte Olması	60
3.5. Taşıma Faaliyetinin Ücret Karşılığında Yapılması.....	63
3.6. Taşıma Faaliyetinin Hava Aracı İle İcra Edilmesi	66
3.7. Sözleşmesinin Konusunun Canlı İnsan Olması.....	69

İKİNCİ BÖLÜM
HAVA TAŞIYICISININ YOLCU
TAŞIMASINDAKİ GECİKMEDEN DOĞAN
SORUMLULUĞUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ
VE KAPSAMI

1. Genel Olarak.....	71
2. Sorumluluğun Şartları ve Hukuki Niteliği.....	73
2.1. Genel Olarak.....	73
2.2. Gecikme Kavramı.....	73
2.3. Sorumluluğun Şartları.....	75
2.3.1. VK, MK ve TSHK Bakımından.....	75
2.3.1.1. Genel Olarak.....	75
2.3.1.2. Varma Noktasında Bir Gecikmenin Meydana Gelmesi.....	76
2.3.1.3. Zarar.....	81
2.3.1.3.1. Manevi Zararın Tazmin Edilip Edilemeyeceği Sorunu.....	84
2.3.1.4. Uygun İlliyet Bağı.....	91
2.3.2. AB Tüzüğü ve Yolcu Hakları Yönetmeliği Bakımından.....	92
2.4. Sorumluluğun Hukuki Niteliği.....	103
3. Sorumluluğunun Kapsamı ve Yolcu Hakları.....	109
3.1. Varma Noktasındaki Gecikme Bakımından.....	109
3.2. Kalkış Noktasındaki Gecikme Bakımından.....	112
3.2.1. Uçağa Kabul Edilmeme ve Uçuş İptali Hallerinin Kalkış Noktasındaki Gecikme Olarak Kabul Edilip Edilemeyeceği Sorunu.....	112
3.2.2. Kalkış Noktasındaki Gecikme Halinde Yolcu Hakları.....	116
3.2.2.1. Hizmet Hakkı.....	118
3.2.2.2. Geri Ödeme Hakkı.....	118
3.2.2.3. Bilgi Edinme Hakkı.....	119
3.2.2.4. Tazminat Hakkı.....	121

4. Hava Taşıyıcısının Sorumluluktan Kurtulması	128
4.1. Genel Olarak	128
4.2. VK, MK ve TSHK Bakımından	129
4.2.1. Sorumluluk Karinesinin Çürütülmesi.....	129
4.2.2. Yolcunun Müterafik Kusuru	132
4.2.3. Süresinde Dava Açılmaması	134
4.3. AB Tüzüğü ve Yolcu Hakları Yönetmeliği Bakımından.....	135
4.3.1. Olağanüstü Sebepler	135
5. Hava Taşıyıcısının Sınırlı Sorumluluktan Yararlanamadığı Haller	142
5.1. Sözleşme İle Sınırsız Sorumluluğun Belirlenmesi.....	142
5.2. Yolcu Biletinin Hiç veya Gereği Gibi Düzenlenmemesi	142
5.3. Hava Taşıyıcısının veya Adamlarının Belirli Davranışları.....	145
6. Hava Taşıyıcısının Kendi Adamlarının Fiillerinden Doğan Sorumluluğu	150

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SORUMLULUĞA YÖNELİK TALEP VE DAVALAR

1. Genel Olarak	155
2. Dava Sebebi ve Talebin Gerekçesi	155
3. Davacı	160
3.1. Kalkış Noktası Bakımından	160
3.2. Varma Noktası Bakımından	160
4. Davalı	162
4.1. Kalkış Noktası Bakımından	162
4.1.1. Hava Taşıyıcısı ve Diğer Sorumlular.....	162
4.2. Varma Noktası Bakımından	163
4.2.1. Hava Taşıyıcısı ve Adamları.....	163
5. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	164
5.1. Kalkış Noktası Bakımından	164

5.2. Varma Noktası Bakımından	171
6. İspat yükü.....	171
6.1. Kalkış Noktası Bakımından	171
6.2. Varma Noktası Bakımından	172
7. Hakların Tabi Olduğu Süre	173
7.1. Kalkış Noktası Bakımından	173
7.2. Varma Noktası Bakımından	175
SONUÇ	179
KAYNAKÇA.....	189